

O B S A H:

- 1/ ZMĚNY V ZÁKONU O DANÍCH Z PŘÍJMŮ A V ZÁKONU O POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ**
- 2/ DALŠÍ ZMĚNY V ZÁKONU O POJISTNÉM NA SZ A NĚKTERÝCH DALŠÍCH ZÁKONECH**
- 3/ ÚPRAVA NEZABAVITELNÝCH ČÁSTEK PRO ÚČELY SRÁŽEK ZE MZDY**
- 4/ ÚPRAVA SAZEB ZAHRANIČNÍHO STRAVNÉHO A PRŮMĚRNÝCH CEN PHM PRO ÚČELY POSKYTOVÁNÍ CESTOVNÍCH NÁHRAD**
- 5/ VALORIZACE NÁHRAD ZA ZTRÁTU NA VÝDĚLKU**
- 6/ ZMĚNY V ZÁKONÍKU PRÁCE VYPLÝVAJÍ Z NOVÉHO ZÁKONA O NP**
- 7/ ÚČTOVÁNÍ O NÁHRADĚ MZDY**
- 8/ POTVRZOVÁNÍ VÝŠE VYMĚŘOVACÍHO ZÁKLADU PRO ÚČELY ZJIŠTĚNÍ DOSAŽENÍ MAXIMÁLNÍHO VYMĚŘOVACÍHO ZÁKLADU**
- 9/ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD PRO PLATBU POJISTNÉHO NA VZP STÁTEM**
- 10/ STANOVISKO PRACOVNÍKA MPSV K NEPOSKYTOVÁNÍ NÁHRADY MZDY PŘI NEOMLUVENÉ ABSENCI ZAMĚSTNANCE**
- 11/ ZMĚNY V ZÁKONU O ZAMĚSTNANOSTI**
- 12/ UPOZORNĚNÍ MF PRO PLÁTCE DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI K TISKOPISŮM**
- 13/ TISKOPIS NA PLNĚNÍ POVINNÉHO PODÍLU OSOB SE ZP**
- 14/ ODPOVĚĎ MZ K ODVODU ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ ZE STIPENDIÍ**
- 15/ ODPOVĚDI NA DOTAZY**

**Příloha: Oznámení o plnění povinného podílu
Pozvánka na semináře**

Vážení přátelé,

v dnešním prvním čísle informačního servisu roku 2009 Vám nabízíme aktuální informace z oblasti odměňování zaměstnanců. Především zde najdete změny v zákonu o daních z příjmů a v zákonu o pojistném na SZ, které by měly platit pro zdaňovací období roku 2009 a které by měly přinést zaměstnancům i v době „krize“ úlevu na odvodech pojistného.

Naše spolupráce bude probíhat stejně jako v roce 2008, tj. minimálně 1x za měsíc informační servis, od pondělí do čtvrtka od 8,00 hod. do 12,00 hod. telefonické konzultace na dvou telefonních číslech, možnost stahování právních předpisů a jejich aktualizací z internetu zdarma a slevy na námi pořádaných seminářích.

1/ ZMĚNY V ZÁKONU O DANÍCH Z PŘÍJMŮ A V ZÁKONU O POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Zákonem 2/2009 Sb. se mění zákon 586/92 Sb. o daních z příjmů a zákon 589/92 Sb. o pojistném na SZ. Nejdůležitější změnou je **ponechání daně** z příjmů na úrovni znění zákona do 31. 12. 2008, tj. ve výši **15%** ze „superhrubé mzdy“ a zároveň **zachování slev na dani a daňového zvýhodnění** na vyživované dítě rovněž na úrovni roku 2008.

Snížení daňového zatížení se provádí tím, že zaměstnanci budou v roce 2009 platit **pojistné na SZ ve výši 6,5%** místo stávajících 7,9%.

Z dalších důležitých změn týkajících se příjmů ze závislé činnosti se jedná o tyto:

- v § 4 odst. 1 písm. h) se změnil text takto:

h) příjem získaný ve formě dávek a služeb z nemocenského pojištění, důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, státní sociální podpory, peněžní pomoci obětem trestné činnosti podle zvláštního zákona, sociálního zabezpečení, plnění z uplatnění nástrojů státní politiky zaměstnanosti a všeobecného zdravotního pojištění, a plnění ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu; jde-li však o příjmy ve formě pravidelně vyplácených důchodů nebo penzí, je od daně osvobozena z úhrnu těchto příjmů pouze částka ve výši 36 násobku minimální mzdy, která je platná k 1. lednu kalendářního roku ročně, do níž se však nezahrnuje výše příplatku nebo příspěvku k důchodu podle zvláštních právních předpisů, Z toho vyplývá, že od roku 2009 budou od daně z příjmů **osvobozeny důchody do výše 288000 Kč** ročně (8000x36), což představuje měsíční důchod ve výši 24000 Kč (8000x3). V roce 2008 je od daně z příjmů osvobozen důchod do výše 198000 Kč.

- v § 6 odst. 9 písm. a) se změnil text takto:

a) *částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s odborným rozvojem zaměstnanců a související s předmětem činnosti zaměstnavatele, pokud se podle zvláštního právního předpisu (odkaz např. na § 230 ZP) vzdělávání zaměstnance považuje za výkon práce, anebo vynaložené na rekvalifikaci zaměstnanců podle zákona o zaměstnanosti; toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucí zaměstnancům v této souvislosti jako mzda, plat, odměna nebo náhrada za ušlý příjem,*

Z toho vyplývá, že částky na školení a odborný rozvoj, které vynaloží zaměstnavatel budou u zaměstnance od daně z příjmů osvobozeny v případě, že se vzdělávání považuje za výkon práce. Tím, že je zde odkaz na § 230 ZP, by se mělo jednat o prohlubování kvalifikace, protože podle odst. 3 § 260 se účast na školení apod. považuje za výkon práce, za který náleží zaměstnanci mzda nebo plat.

Obdobná změna je provedena i v § 24 odst. 2 písm. j) bod 3, kde se doplnilo u daňové uznatelnosti výdajů na odborný rozvoj zaměstnanců to, že musí souviset s předmětem činnosti zaměstnavatele a musí se považovat za výkon práce.

- k další změně dochází v **§ 6 odst. 13, 14** a nově vloženém odst. **15**, které řeší **základ daně** u příjmů ze závislé činnosti

Zde se zavádí tzv. legislativní zkratka „**povinné pojistné**“, které znamená, že se příjmy ze závislé činnosti zvýší o částku odpovídající pojistnému na SZ a pojistnému na VZP, které je z těchto příjmů povinen platit zaměstnavatel podle českých předpisů. Kde se hovoří o „povinném pojistném“, je vždy myšleno „**povinné tuzemské pojištění**“.

Toto se bude používat i při stanovování základu daně daňových nerezidentů vybavených formulářem E-101, u kterých se pojistné odvádí podle předpisů státu, z kterého přicházejí. I u těchto nerezidentů se bude na superhrubou mzdu navyšovat příjem o povinné pojistné zjištěné podle českých předpisů (tj. v roce 2009 o 25% na pojistné na SZ a o 9% na pojistné na VZP). Stejně se budou navyšovat příjmy daňových nerezidentů v případě, že jim plynou příjmy podléhající srážkové dani.

Povinné pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

- v **§ 6** se vkládá nový **odst. 16**, který řeší mzdy vyplacené až po 31. lednu po uplynutí zdaňovacího období

(16) Příjmy ze závislé činnosti a nebo funkční požitky zúčtované zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnance ve zdaňovacím období a vyplacené zaměstnanci nebo jím obdržené až po 31. lednu po uplynutí tohoto zdaňovacího období, se při zahrnutí do základu daně podle § 5 odst. 4 zvyšují o povinné pojistné, které byl z těchto příjmů v době jejich zúčtování povinen platit zaměstnavatel.

Z toho vyplývá, že příjmy zaměstnance za rok 2008 obdržené až po 31. 1. 2009 se budou muset navýšit o povinné pojistné.

Podle přechodného ustanovení pod bodem 18 se ale takto nebudou navyšovat takovéto doplacené příjmy z let 2005 až 2007, které byly vyplaceny po 31. 1. 2008. Je to z toho důvodu, že zákon o daních z příjmů v této době žádné navyšování na superhrubou neznal. Tzn., že se potvrdí ve výši skutečně zúčtované a nesnížené o pojistné, které z nich v předchozích letech platil zaměstnanec.

- v **§ 15 odst. 1** se doplnila možnost **poskytování darů** do členských států EU, Norska nebo Islandu

Splnění podmínek, které se týkají účelu daru nebo příjemce daru, se řídí právními předpisy příslušného státu, nemá-li tento stát takovou úpravu, musí být splněny podmínky stanovené právními předpisy ČR. Uznání výše daru se posuzuje podle našeho zákona.

Podle novelizovaného § 38g odst. 2 je poplatník, který uplatňuje snížení základu daně o dar poskytnutý do zahraničí povinen podat daňové přiznání.

Obdobná změna je provedena i u darů právnických osob do států EU (§ 20 odst. 12).

- podle změněného **§ 24 odst. 2 písm. k) bodu 3** se mohou za daňově uznatelné výdaje u podnikatelů považovat i výdaje za spotřebované PHM stanovené podle průměrných cen stanovených pro poskytování cestovních náhrad u zaměstnanců

Je zde odkaz na § 189 odst. 1 písm. c) nebo odst. 2 ZP, podle kterých je MPSV povinno stanovit vyhláškou průměrnou cenu PHM pro zaměstnance.

Podle přechodného ustanovení 8 si můžou podnikatelé uplatnit průměrné ceny PHM platné pro zaměstnance za rok 2008.

- v **§ 25 odst. 1 písm. h) bodu 1** se mezi výdaje, které nelze uznat za výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů doplnily výdaje na zájezdy

Z toho vyplývá, že pokud bude zaměstnavatel přispívat na „kulturní pořady, zájezdy nebo sportovní akce“, musí být příspěvek z daňově neuznatelných výdajů.

Zároveň se ve stejném písm. h) zrušil bod 3, který neumožňoval daňovou uznatelnost u „poskytování rekreace, včetně zájezdů, které je u zaměstnance osvobozeno od daně z podle § 6 odst. 9 písm. d)“ – bylo to nadbytečné, protože podle § 6 odst. 9 písm. d) musí být tato plnění hrazena z FKSP, sociálního fondu, ze zisku nebo na vrub výdajů daňově neuznatelných.

- v **§ 35ba odst. 1 písm. b)** se částka 38040 Kč nahrazuje částkou **68000 Kč**

Z této změny vyplývá, že sleva na druhého z manželů (24840 Kč) se bude moci uplatnit při jeho příjmu do 68000 Kč.

Dále se v tomto písm. b) doplnilo, že mezi příjem, který se do vlastních příjmů druhého z manželů nezahrnuje „*příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, který je od daně osvobozen podle § 4*“. Toto by mělo usnadnit situaci v rodinách, kde se jeden z manželů stará o osobu blízkou s nárokem na příspěvek na péči, protože příjem, který od těchto osob obdrží se nebude do vlastních příjmů zahrnovat.

Podle přechodného ustanovení č. 2 tohoto zákona se tyto změny **použijí již pro zdaňovací období, které započalo v roce 2008.**

Poznámka: změna částky 38040 Kč na 68000 Kč je provedena již zákonem 482/2008 Sb.

- v § 38h se doplnil nový odst. 13, který řeší dosažení maximálního vyměřovacího základu u pojistného a **dvojího základu daně**

(13) *Dojde-li u poplatníka ke vzniku samostatného základu daně pro zdanění podle § 6 odst. 4 a současně ke vzniku základu pro výpočet zálohy na daň, zvýší se při dosažení maximálního vyměřovacího základu pojistného podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, o povinné pojistné nejdříve základ pro výpočet zálohy na daň.*

Z toho vyplývá, že v měsíci, kdy dojde u zaměstnance s dvojím základem daně k dosažení stropu pro odvod pojistného, navýší se nejprve základ pro výpočet zálohy.

- dále jsou v §§ **38h až 38k** provedeny změny vyplývající z nové formulace základu daně (viz změna § 6 odst. 13), tj. nová formulace „povinné pojistné“
- v § **38j** se doplňují nové odstavce 4, 5 a změna v odst. 6

Tyto změny řeší podávání tiskopisu „vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“ v elektronické podobě. Toto se bude týkat zaměstnavatelů, kteří mají v průběhu zdaňovacího období více než 10 poplatníků. Podle přechodného ustanovení 3 se toto použije poprvé ve zdaňovacím období, které započalo v roce 2010.

- nakonec **§ 38j** se vložil nový **odst. 8** (je to již po přečíslování odstavců díky vložení nových), který zní:

(8) Plátcí daně nebo plátcovy pokladny jsou povinni na mzdovém listě dále uvést částky pojistného sražené nebo uhrazené na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a na všeobecné zdravotní pojištění, které je podle zvláštních právních předpisů ze svých příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků povinen platit poplatník, a u poplatníka, na kterého se vztahuje povinné zahraniční pojištění stejného druhu, příspěvky poplatníka na toto zahraniční pojištění, a to za každý kalendářní měsíc a v úhrnu za celé zdaňovací období.

Z toho vyplývá, že na mzdovém listě bude třeba opět uvádět pojistné na SZ a pojistné na VZP, které odvádí ze svých příjmů poplatník.

- **účinnost zákona**

Účinnost zákona je stanovena **dnem jeho vyhlášení**, tzn., že rozhodující bude **datum, kdy byla Sbírka zákonů rozeslána a tím je 1. leden 2009**. Zákon se tedy stihl vyhlásit včas, aby mohl od 1. 1. 2009 platit...

2/ DALŠÍ ZMĚNY V ZÁKONU O POJISTNÉM NA SZ A NĚKTERÝCH DALŠÍCH ZÁKONECH

Aktivací zákona 187/2006 Sb. o nemocenském pojištění se zaktivovaly změny v některých dalších zákonech, provedené zákonem 189/2006 Sb. Jedná se o tyto zásadní změny:

- **v zákonu 589/92 Sb. o pojistném na SZ**

kromě změn ve výši pojistného (viz DIS 11/08) se mění i tyto další §§

- v **§ 3** se rozdělili pojištěnci na ty, kteří si povinně platí nemocenské i důchodové pojištění („zaměstnanci“ pod body 1 až 13) a na ty, kteří si povinně platí jen na důchodové pojištění (společníci, jednatelé, členové družstev pod body 14 a 15), pokud dosáhnou započitatelného příjmu alespoň 5900 Kč.

Pro účely odvodu pojistného se zjistí samostatně vyměřovací základ za obě skupiny pojištěnců, zaokrouhlí na celé koruny směrem nahoru a součet těchto vyměřovacích základů je odvod za zaměstnavatele

- v **§ 5 odst. 2** se doplnilo nové **písm. g)**, které zní:

g) pojistné zaplacené zaměstnavatelem za zaměstnance podle § 8 odst. 2.

Tzn., že se mezi příjmy, z nichž se nebude odvádět pojistné na SZ, doplnil příjem zaměstnance, který mu plyne z důvodu, že za něho zaměstnavatel zaplatil pojistné na SZ v měsíci, kdy neměl příjem v peněžní formě (viz následující změna v § 8 odst. 2).

- v **§ 8** se změnil celý text takto:

(1) Zaměstnavatel je povinen odvádět i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec. Pojistné odvedené za zaměstnance srazí zaměstnavatel z jeho příjmů, které mu zúčtoval.

(2) Za kalendářní měsíc, ve kterém zaměstnanec má započitatelný příjem, avšak nelze z něho srazit pojistné z důvodu, že tento příjem není v peněžní formě, je zaměstnavatel povinen uhradit i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec; to platí obdobně též v případě, kdy část příjmu je v peněžní formě, avšak v nižší částce, než činí výše pojistného, které je povinen platit zaměstnanec. Za nepeněžní plnění se pro účely odvodu pojistného považuje též peněžní plnění poukázané zaměstnavatelem jinému subjektu ve prospěch zaměstnance. Zaměstnanec je povinen uhradit zaměstnavateli pojistné, které za něj zaplatil zaměstnavatel podle věty první.

(3) Započitatelný příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce, v němž skončilo zaměstnání malého rozsahu nebo v němž skončila činnost zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 1 písm. b) bodech 14 a 15, a příjem zúčtovaný v dalším kalendářním měsíci, popřípadě kalendářních měsících ve výši, která nezaložila v tomto měsíci, popřípadě měsících účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění, se považují za příjem zúčtovaný v kalendářním měsíci, v němž úhrn započitatelných příjmů zahrnovaných do posledního kalendářního měsíce, ve kterém naposledy trvalo zaměstnání malého rozsahu nebo trvala činnost těchto zaměstnanců, dosáhl výše zakládající účast na pojištění v tomto měsíci.

(4) Zaměstnavatel je povinen sám vypočítat pojistné, které je povinen odvádět.

Ze změněného odst. 2 vyplývá, že **zaměstnavatel odvede pojistné i za zaměstnance, který měl započitatelný příjem** (např. měl k dispozici vozidlo i v době nemoci), **ale tento příjem nebyl v peněžní formě**. Dosud se pojistné tomuto zaměstnanci sráželo až v měsíci, kdy měl příjem v peněžní formě. Nyní zaplatí pojistné zaměstnavatel a potom si jej od zaměstnance vyinkasuje.

Změna v odst. 3 navazuje na § 7 odst. 3 nového zákona o NP, kdy se započitatelný příjem zúčtovaný po skončení zaměstnání malého rozsahu považuje za příjem zúčtovaný v měsíci, v němž toto zaměstnání skončilo.

- podle **odst. 1** změněného **§ 9** odvádí zaměstnavatel pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce. **Pojistné za kalendářní měsíc je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.** Pojistné se odvádí na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

Z toho vyplývá, že i zaměstnavatelé, kteří mají stanoven termín pro výplatu mzdy na pozdější datum než 20., jsou povinni pojistné na SZ odvést nejpozději 20. dne následujícího měsíce.

POZOR: u zdravotního pojištění zůstává i nadále pro odvod pojistného den, který je určen pro výplatu mezd a platů.

- podle **§ 9 odst. 2** si zaměstnavatel odečte z částky pojistného placeného za kalendářní měsíce roku 2009 polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci, za který pojistné platí, zúčtoval zaměstnancům na náhradu mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, a je-li částka pojistného vyšší než odečítaná náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, rozdíl odvede na účet příslušné OSSZ.

Tato změna reaguje na to, že zaměstnavatel bude od 1. 1. 2009 poskytovat zaměstnanci náhradu mzdy za dobu prvních 14 kal. dnů PN.

- v § 9 odst. 7 je řešena situace, kdy zaměstnavatel **nemá z čeho odečíst polovinu částky vyplacené náhrady mzdy**

Zde může požádat příslušnou OSSZ o vrácení částky, kterou vyplatil na náhradě mzdy a za žádost se považuje tiskopis „Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách“, jehož vzor byl v DIS 12/08. OSSZ by měla v případě, že rozdíl mezi pojistným a polovinou zúčtovaných náhrad bude se znaménkem „mínus“, vrátit zaměstnavateli do 14 dnů od předložení tiskopisu částku v přehledu uvedenou. Pro tento účel by mělo být v bodu 5 přehledu uvedeno Vaše číslo účtu!

- v zákonu 155/95 Sb. o důchodovém pojištění

- v § 16 odst. 4 (vyloučené doby) se změnil text písm. a) takto:

a) dočasné pracovní neschopnosti, kterou si pojištěnec nezpůsobil úmyslně, pokud dočasná pracovní neschopnost vznikla nejpozději v poslední den ochranné lhůty podle zvláštního právního předpisu, doby karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu, doby, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti podle zvláštního právního předpisu, nejde-li o osoby, které nemají nárok na ošetřovné, nejvýše však v rozsahu prvních 9 kalendářních dnů potřeby ošetřování nebo péče, popřípadě prvních 16 kalendářních dnů, jde-li o osamělého zaměstnance, který má v péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, a doby před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu do dne, který bezprostředně předcházel dni porodu,

Z toho vyplývá, že mezi vyloučené doby od 1. 1. 2009 patří celá doba trvání dočasné PN, tj. včetně prvních 14 kal. dnů, za které bude zaměstnanci náležet náhrada mzdy od zaměstnavatele.

- v § 9 odst. 6 se mění text písm. a) takto:

samostatná výdělečná činnost se považuje za **vedlejší samostatnou výdělečnou činnost** v případě, že OSVČ vykonávala zaměstnání. Zaměstnáním se rozumí činnost zakládající účast na nemocenském pojištění a u společníků a jednatelů na důchodovém pojištění. Z této změny vyplývá, že už není třeba v roce 2009 hlídat dodržení dvanáctinásobku minimální mzdy, aby se jednalo o vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Tuto skutečnost musí OSVČ prokázat příslušné OSSZ nejpozději s podáním „Přehledu“ za rok 2008.

- v zákonu 582/91 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

- v § 35a odst. 4 a 5 jsou nově řešeny doby úschovy dokladů

(4) Zaměstnavatelé jsou povinni uschovávat

a) **stejnopisy evidenčních listů** (§ 38 odst. 5 věta první) vyhotovených v kalendářním roce, kterého se týkají, nebo v bezprostředně následujícím kalendářním roce **po dobu 3 kalendářních roků po roce, kterého se týkají**, a stejnopisy ostatních evidenčních listů po dobu 3 kalendářních roků po roce, ve kterém byly vyhotoveny,

b) **záznamy o skutečnostech vedených v evidenci** podle § 37 odst. 1 písm. h) **po dobu 6 kalendářních roků následujících po měsíci, kterého se záznam týká,**

vždy však po dobu 3 kalendářních roků následujících po měsíci, v němž bylo dlužné pojistné za tento měsíc zapláceno (seznamy společníků a členů statutárních orgánů),
c) **záznamy o skutečnostech** vedených v evidenci podle § 37 odst. 1, pokud jde o **poživatele starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu, po dobu 10 kalendářních roků po roce, kterého se týkají,**

d) **mzdové listy** nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění, včetně údajů uvedených v § 37 odst. 2, **po dobu 30 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají,** a jde-li o **mzdové listy** nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění **vedené pro poživatele starobního důchodu, po dobu 10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají,** pokud zvláštní právní předpis nestanoví pro záznamy, které mají charakter účetních záznamů, delší uschovací dobu; za záznamy o těchto skutečnostech se vždy považují doklady o druhu, vzniku a skončení pracovního vztahu, záznamy o pracovních úrazech a o nemocech z povolání a záznamy o evidenci pracovní doby včetně doby pracovního volna bez náhrady příjmu.

(5) **Zaniká-li zaměstnavatel bez právního nástupce před uplynutím dob uvedených v odstavci 4, je povinen zajistit úschovu záznamů a dalších dokladů do uplynutí uvedených dob a písemně oznámit** okresní správě sociálního zabezpečení, **kde jsou tyto záznamy a doklady uloženy.** Jsou-li záznamy a další doklady uloženy v archivech, jsou archivy tyto záznamy a doklady povinny bezplatně na výzvu okresní správy sociálního zabezpečení nebo České správy sociálního zabezpečení pro účely provádění důchodového pojištění na nezbytně nutnou dobu předat; archivy mají právo na úhradu nákladů přepravy nebo zaslání.

- v § 37 odst. 1 se doplnila mezi údaje, které musí obsahovat evidence, doba pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci,
- podle změněného § 41 odst. 1 je zaměstnavatel povinen nahlásit OSSZ pouze poživatele starobního důchodu,

Tohoto poživatele starobního důchodu nahlásí ale jen v případě, že zaměstnání je na dobu delší než jeden rok. Poživatelé plného nebo částečně invalidního důchodu již není třeba pro účely důchodového pojištění hlásit. Pro účely nemocenského pojištění je třeba v „Oznámení o nástupu do zaměstnání“ uvést, že se jedná o poživatele těchto důchodů (§ 94 a § 95 odst. 1 písm. f) zákona 187/2006 Sb. o NP).

- do zákona byl opět vložen § 42, který zní

Zaměstnavatel je povinen vydat svému zaměstnanci, popřípadě zaměstnanci, jehož zaměstnání skončilo, na jeho žádost potvrzení o době trvání zaměstnání v kalendářním roce, po kterou byl zaměstnanec nemocensky nebo jen důchodově pojištěn. Toto potvrzení je zaměstnavatel povinen vydat též okresní správě sociálního zabezpečení na její žádost. Tato potvrzení je zaměstnavatel povinen vydat do 8 dnů od obdržení žádosti.

- v zákonu 128/2000 Sb. o obcích

- v § 73 odst. 4 je řešeno poskytování odměny uvolněným členům zastupitelstva v době prvních 14 kal. dnů PN

(4) Uvolněnému členu zastupitelstva obce měsíční odměna za první 3 kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti *nenáleží*, za první 3 kalendářní dny karantény *náleží* měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 25 % jedné třicetiny měsíční

odměny a od čtvrtého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény mu náleží měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 60 % jedné třicetiny měsíční odměny. Pro účely stanovení výše měsíční odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třicetina měsíční odměny upraví stejným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění. Měsíční odměna ve snížené výši stanovená podle věty první se snižuje o 50 %, jde-li o případy, kdy se nemocenské podle předpisů o nemocenském pojištění snižuje na polovinu. Výše měsíční odměny ve snížené výši stanovené podle věty první a třetí za jednotlivý kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

U uvolněných členů zastupitelstva je zajímavé, že se měsíční odměna poskytuje za kalendářní dny PN, ale je ve výši jedné třicetiny redukované měsíční odměny.

▪ **v zákonu 117/95 Sb. o státní sociální podpoře**

v § 5 odst. 1 písm. b) se zaktivuje bod 13), podle kterého se mezi příjmy od daně osvobozené, které se zahrnou do příjmů pro posouzení vzniku nároku na dávku SSP, doplňuje i náhrada mzdy od čtvrtého do čtrnáctého dne dočasné PN. Toto bude poprvé použito při potvrzování příjmů za I. čtvrtletí 2009 pro účely poskytování příspěvku na bydlení a sociálního příplatku.

3/ ÚPRAVA NEZABAVITELNÝCH ČÁSTEK PRO ÚČELY SRÁŽEK ZE MZDY

Podle NV 595/2006 Sb. se při výpočtu nezabavitelných částek použije

- částka ŽM jednotlivce podle zákona 110/2006 Sb. a
- částka normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu (ta se stanoví pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy pro obec od 50000 do 99999 obyvatel.

Částka životního minima se pro rok 2009 nemění, tzn., že zůstává ve výši **3126 Kč**. Částka **normativních nákladů na bydlení** se ale pro rok **2009 mění NV 449/2008 Sb. na 3804 Kč** (dosud 3155 Kč). Součet těchto částek činí **6930 Kč**. Díky této změně dochází ke zvýšení nezabavitelných částek takto:

Základní částka, která nesmí být sražena povinnému je součet

- základní částky na osobu povinného **4620 Kč** (2/3 z (3126+3804=6930), dosud to bylo 4187,33 Kč,
- základní částka na osoby, kterým je povinen poskytovat obživu **1155 Kč** (4620:4), dosud to bylo 1046,83 Kč.

Tzn., že poprvé od účinnosti nového NV nebudeme počítat v haléřích ale v celých korunách. Např. povinný je ženatý a má dvě děti. Výpočet základní částky bude vypadat takto $4620 + (3 \times 1155) = 8085$ Kč.

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy sráží bez omezení, činí součet částky ŽM a normativních nákladů na bydlení, tj. $3126 + 3804 = 6930$ Kč (dosud 6281 Kč). Jedna třetina z této částky činí **2310 Kč** (dosud 2093 Kč).

Vlastní výpočet srážky ze mzdy by vypadal takto:

1/ Od čisté mzdy se odečte základní částka, která nesmí být sražena povinnému.

2/ To, co zbude se porovná s částkou 6930 Kč.

3/ Vše, co přesahuje částku 6930 Kč, se srazí bez omezení a použije se na úhradu přednostních pohledávek. Pokud nejsou přednostní pohledávky, použije se tato částka na úhradu nepřednostních pohledávek, a to podle pořadí došlých.

4/ Pokud je částka rovna nebo nižší než 6930 Kč, zaokrouhlíme ji na částku dělitelnou třemi směrem dolů.

5/ Jestliže se jedná o přednostní pohledávku, můžeme na její uspokojení použít až dvě třetiny a vše, co je nad 6930 Kč.

6/ Jestliže se jedná o nepřednostní pohledávku, může se na ní srazit jedna třetina a vše, co je nad 6930 Kč.

Kolik zbude zaměstnanci, který má přednostní pohledávku a je sám?

Ať je jeho příjem jakkoliv vysoký, zbude mu pouze částka 4620 + jedna třetina ze zbytku čisté mzdy. Pokud je zbytek jeho čisté mzdy vyšší než částka, nad kterou se může srážet bez omezení (tj. 6930 Kč), tak mu zbude 4620+2310 = 6930 Kč. Dosud bylo v tomto případě zaměstnanci pouze 6281 Kč.

Vzhledem k tomu, že tyto sazby budou platit od 1. 1. 2009, ale použít by se měly až za výplatní období, které započalo po tomto datu, bude třeba je při výpočtu srážek ze mzdy použít až při provádění srážek ze mzdy **z lednové výplaty roku 2009**. Při srážkách z prosincové výplaty 2008 se použijí ještě nezabavitelné částky staré.

4/ ÚPRAVA SAZEB ZAHRANIČNÍHO STRAVNÉHO A PRŮMĚRNÝCH CEN PHM PRO ÚČELY POSKYTOVÁNÍ CESTOVNÍCH NÁHRAD

Vyhláškou **417/2008 Sb.** se mění **sazby zahraničního stravného** pro rok 2009. Jejich výši pro jednotlivé státy najdete v brožurách „Démoník“ a „Abecedník“. Většina „nejnavštěvovanějších států“ zůstává beze změn, jen pro **Slovensko**, které přešlo na euro byla vyhlášena sazba **30 EUR**. Z ostatních změn je třeba si dát pozor na některé mimoevropské státy, kde se přechází z amerického dolaru na eura.

Vyhláškou **451/2008 Sb.** se mění **sazba základní náhrady** za používání silničních motorových vozidel a stanoví se průměrná cena pohonných hmot takto: sazba základní náhrady za 1 km jízdy podle § 157 odst. 4 zákoníku práce činí nejméně u

- a) jednotopých vozidel a tříkolek **1,10 Kč** (dosud 1,10 Kč)
- b) osobních silničních motorových vozidel **3,90 Kč** (dosud 4,10 Kč).

Výše průměrné ceny pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 zákoníku práce činí

- a) **26,30 Kč** u benzínu automobilového 91 oktanů (dosud 30,60 Kč)
- b) **26,80 Kč** u benzínu automobilového 95 oktanů (dosud 30,90 Kč)
- c) **29,00 Kč** u benzínu automobilového 98 oktanů (dosud 33,10 Kč)
- d) **28,50 Kč** u motorové nafty (dosud 31,20 Kč).

Tyto sazby se použijí u zaměstnance, který neprokáže cenu pohonné hmoty dokladem o čerpání.

Sazby stravného při tuzemských pracovních cestách zaměstnanců se pro rok 2009 **mění** tak, že v podnikatelské sféře činí podle § 163 ZP nejméně

- **60 Kč** při pracovní cestě 5 až 12 hodin (dosud 58 Kč)
- **92 Kč** při pracovní cestě 12 až 18 hodin (dosud 88 Kč)
- **144 Kč** při pracovní cestě nad 18 hodin (dosud 138 Kč).

Ve státní správě zůstává i nadále rozpětí v jednotlivých pásmech:

- **60 až 72 Kč** při pracovní cestě 5 až 12 hodin (dosud 58 Kč až 69 Kč),
- **92 až 110 Kč** při pracovní cestě 12 až 18 hodin (dosud 88 Kč až 106 Kč)
- **144 až 172 Kč** při pracovní cestě nad 18 hodin (dosud 138 Kč až 165 Kč).

Do horní hranice těchto pásem není stravné předmětem daně z příjmů u všech skupin zaměstnanců, tzn., že horní hranice platí i pro podnikatelskou sféru.

5/ VALORIZACE NÁHRAD ZA ZTRÁTU NA VÝDĚLKU

Nařízením vlády **447/2008 Sb.** o úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti... se zvyšuje **průměrný výdělek** rozhodný pro výpočet náhrady za ztrátu na výděлку, popřípadě zvýšený podle předchozích valorizací o **4,4%**. Zároveň se zvyšuje i průměrný výdělek pro výpočet náhrady na výživu pozůstalých o **4,4%**. Náhrada za ztrátu na výděлку a náhrada na výživu pozůstalých podle tohoto NV **přísluší od 1. ledna 2009.**

Z toho vyplývá, že je třeba průměrný výdělek, kterého dosahoval zaměstnanec před vznikem škody nebo před smrtí, upravený o všechny provedené valorizace po vzniku škody, zvýšit o 4,4%.

Např. zaměstnanec utrpěl pracovní úraz v roce 1999. Jeho průměrný výdělek před vznikem škody (tj. před převedením na méně placenou práci) byl 9000 Kč. Tento průměrný výdělek se valorizoval NV 18/2001 o 6%, NV 464/2001 o 4,6% a NV 60/2003 o 450 Kč, NV 482/2003 o 2,5%, NV 67/2005 o 5,4%, NV 534/2005 Sb. o 5% a NV 557/2006 o 6% a NV 366/2007 Sb. o 3%, takže po jednotlivých valorizacích činil 12919 Kč $(9000 \times 1,06 \times 1,046) + 450 \times 1,025 \times 1,054 \times 1,05 \times 1,06 \times 1,03$. Po této poslední valorizaci se bude doplácet do částky 13487 Kč $(12919 \times 1,044)$.

Vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na výděлку nebo na náhradu na výživu pozůstalých po 31. 12. 2008, průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady se nezvyšuje.

6/ ZMĚNY V ZÁKONÍKU PRÁCE VYPLÝVAJÍ Z NOVÉHO ZÁKONA O NP

Nabytím účinnosti zákona 187/2006 Sb. o NP se v zákonu 262/2006 Sb., zákoníku práce zaktivovaly od 1. 1. 2009 kromě §§ 192 až 194 (viz DIS 9 až 12/2008) také tyto paragrafy:

- **§ 57** - podle tohoto § **nemůže** dát zaměstnavatel zaměstnanci **výpověď ani s ním okamžitě zrušit pracovní poměr pro porušení povinností stanovených v § 56 odst. 2 zákona o NP, pokud jde o režim práce neschopného pojištěnce**

V tomto případě může zaměstnavatel zaměstnanci zkrátit nebo úplně odejmout vyplácenou náhradu mzdy (§ 192 odst. 5 ZP), ale výpověď resp. okamžité zrušení pracovního poměru dát z těchto důvodů nemůže.

- **§ 66 odst. 1 věta druhá** – podle které **nemůže** zaměstnavatel **zrušit pracovní poměr zaměstnance ve zkušební době, a to v době prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti (karantény).**

Vzhledem k tomu, že zaměstnavatel bude za prvních 14 kal. dnů poskytovat náhradu mzdy, ukončil by se zaměstnancem pracovní poměr hned při vzniku PN, aby

náhradu nemusel vyplácet. Zrušit pracovní poměr tedy může zaměstnavatel až od 15. kal. dne PN, protože od tohoto dne bude již zaměstnanec pobírat nemocenské. Pochopitelně, že se i o prvních 14 kal. dnů PN zkušební doba prodlužuje.

- **§ 393a odst. 2** – řeší poskytování náhrady mzdy při přechodu PN z roku 2008 do roku 2009

V případě, že vznikne pracovní neschopnost (karanténa) v roce 2008 a bude přecházet do roku 2009, **náhrada mzdy podle § 192 po tuto dobu nenáleží**. Tzn., že zaměstnanci, který onemocněl např. 29. 12. 2008, bude náležet po celou dobu PN nemocenské. Náhrada mzdy se bude poskytovat až u PN, které vzniknou po 31. 12. 2008.

7/ ÚČTOVÁNÍ O NÁHRADĚ MZDY

1. Předpis náhrady mzdy do výše stanovené v § 192 ZP např. MD 521/Dal 331. Jedná se o příjem zaměstnance osvobozený od daně z příjmů ze závislé činnosti, který je dále osvobozen i od povinnosti odvodu na sociální a zdravotní pojištění. U zaměstnavatele jde o daňově uznávaný náklad.

2. Předpis náhrady mzdy nad výši stanovenou v § 192 ZP např. MD 521/Dal 331. Jedná se o příjem zaměstnance, který podléhá odvodu daně z příjmů ze závislé činnosti a dále též odvodu na sociální a zdravotní pojištění. U zaměstnavatele jde o daňově uznávaný náklad, za předpokladu, že jsou splněny podmínky uvedené v § 24 odst. 2 písm. j) bod 5 zákona o daních z příjmů, tzn. že pravidla pro výplatu vyšších náhrad jsou upravena v kolektivní smlouvě, ve vnitřním předpisu, v pracovní nebo jiné smlouvě.

3. Snížení odvodu sociálního pojištění, které je povinen odvádět zaměstnavatel za své zaměstnance, o ½ vyplacených náhrad mezd (viz bod 1.), se zaúčtuje např. zápisem MD 336/Dal 524.

Zaměstnavatel odvede pouze rozdíl mezi původně vypočteným sociálním pojistným (MD 524/Dal 336) a 1/2 vyplacených náhrad mezd za nemoc zaměstnance (MD 336/Dal 524), tj. pouze zůstatek na straně Dal účtu 336.

Žádáme Vás, pokud neodebíráte poradenství i pro finanční účetní, abyste o způsobu účtování náhrady mzdy informovali Vaši finanční účtárnu.

8/ POTVRZOVÁNÍ VÝŠE VYMĚŘOVACÍHO ZÁKLADU PRO ÚČELY ZJIŠTĚNÍ DOSAŽENÍ MAXIMÁLNÍHO VYMĚŘOVACÍHO ZÁKLADU

V případě, že zaměstnanec pracuje u více zaměstnavatelů a v součtu vyměřovacích základů dosáhne maximálního vyměřovacího základu, je povinností všech jeho souběžných zaměstnavatelů vystavit na jeho žádost písemné potvrzení o úhrnu vyměřovacích základů za kalendářní rok, z nichž bylo sraženo pojistné. Toto potvrzení je třeba vystavit do 8 dnů ode dne obdržení žádosti. Potvrzení je třeba vystavit samostatně pro pojistné na SZ (§ 15a odst. 3 zákona 589/92 Sb.), které předá zaměstnanec na příslušnou OSSZ a samostatně pro pojistné na VZP (§ 3 odst. 18 zákona 592/92 Sb.), které předá zaměstnanec příslušné zdravotní pojišťovně. Pokud byl zaměstnanec v průběhu kal. roku u více zdravotních pojišťoven, je povinen potvrzení předložit všem zdravotním pojišťovnám. Přeplatek

na jeho žádost vrátí každá zdravotní pojišťovna v poměrné výši k součtu doložených vyměřovacích základů.

Tiskopis „Potvrzení“ o úhrnu vyměřovacích základů pro OSSZ je k dispozici na www.cssz.cz v sekci tiskopisy.

9/ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD PRO PLATBU POJISTNÉHO NA VZP STÁTEM

Vyměřovacím základem pro pojistné hrazené státem za státní pojištěnce (poživatelé důchodů, studenti, poživatelé rodičovského příspěvku apod.) je 25% všeobecného vyměřovacího základu (VVZ) stanoveného NV pro účely důchodového pojištění za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku, pro který se vyměřovací základ zjišťuje. V DIS 10/2008 jsme uváděli výši VVZ za rok 2007 ve výši 21527 Kč, z kterého by činilo 25% po zaokrouhlení 5382 Kč.

Podle **přechodných ustanovení** k zákonu 261/2007 Sb. (zákon o stabilizaci veřejných financí) **se vyměřovací základ pro rok 2008 použije i pro rok 2009.** Na základě tohoto přechodného ustanovení bude stát platit pojistné za své pojištěnce z vyměřovacího základu **5013 Kč** (tj. 25% z VVZ za rok 2006, který byl 20050 Kč). Z toho vyplývá, že i v roce 2009 budou zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají více než 50% osob se ZP, **odvádět pojistné na VZP u poživatelů plného a částečného invalidního důchodu až z částky nad 5013 Kč.** Teprve v roce 2010 se bude tato částka vypočítávat z VVZ za rok 2008.

Za nesprávný výklad v DIS 10/2008 se Vám omlouváme.

10/ STANOVISKO PRACOVNÍKA MPSV K NEPOSKYTOVÁNÍ NÁHRADY MZDY PŘI NEOMLUVENÉ ABSENCI ZAMĚSTNANCE

V minulém čísle jsme uveřejnili naše stanovisko k neposkytnutí náhrady mzdy za dobu prvních 14 dnů PN zaměstnanci, který měl v tomto měsíci neomluvenou absenci (§ 206 odst. 3 ZP).

Ve Mzdové účetní č. 12/08 byl publikován článek Mgr. Zdeňka Schmieda z MPSV podle jeho názoru (citujeme) *„nelze aplikovat ustanovení § 206 odst. 3 ve vztahu k náhradě mzdy při pracovní neschopnosti (karanténě) podle § 192 ZP, a to z velmi prostého důvodu. Z dikce § 206 odst. 3 totiž jednoznačně vyplývá, že se musí jednat o případy, kdy zaměstnavatel zaměstnanci poskytuje (je povinen poskytnout) pracovní volno. To platí o všech překážkách v práci na straně zaměstnance, s výjimkou důležitých osobních překážek v práci podle § 191 ZP (mezi nimiž je vyjmenována též pracovní neschopnost nebo karanténa), neboť v těchto případech zaměstnavatel zaměstnanci neposkytuje pracovní volno, nýbrž po dobu jejich trvání je povinen omluvit nepřítomnost v práci“.*

Z informací, které máme k dispozici je toto stanovisko oficiálním stanoviskem MPSV, takže v případě poskytnutí náhrady mzdy zaměstnanci, který měl v tomto měsíci neomluvenou nepřítomnost v práci, se bude jednat o náhradu v souladu se zákonem a bude možno si polovinu částky vyplacené na náhradu odečíst od odvodu pojistného za tento měsíc.

Jak se ale k dané problematice postaví finanční úřad? Uzná takto poskytnutou náhradu mzdy, že je od daně osvobozená? V případě, že ji neuzná jako od daně osvobozenou, mělo by se z ní odvádět pojistné na SZ a VZP! Jak se poté následně k tomuto postaví MPSV?

NAŠE DOPORUČENÍ: do vydání společného stanoviska MPSV a MF doporučujeme neposkytovat náhradu mzdy zaměstnancům, kteří měli neomluvenou absenci v měsíci, kdy jim má být poskytnuta náhrada mzdy za dobu prvních 14 kal. dnů PN. Vždy je jednodušší náhradu mzdy doplatit, než ji od absentéra vybrat. Řešení této problematiky jsme probírali na listopadových seminářích...

11/ ZMĚNY V ZÁKONU O ZAMĚSTNANOSTI

Zákonem 382/2008 Sb. se mění zákon 435/2004 Sb. o zaměstnanosti. Pro práci mzdových účetních a personalistů je důležité znát alespoň tyto změny:

- zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání (§ 25 odst. 3):

- a) výkon činnosti na základě **pracovního nebo služebního poměru**, pokud měsíční výdělek **nepřesáhne polovinu minimální mzdy**, nebo
- b) výkon činnosti na základě **dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti**, pokud **měsíční odměna nebo odměna připadající na 1 měsíc** za období, za které přísluší, **nepřesáhne polovinu minimální mzdy**.

Uchazeč o zaměstnání je povinen úřadu práce výkon této činnosti oznámit do 8 kalendářních dnů ode dne vzniku pracovního nebo služebního poměru nebo ode dne uzavření dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, a ve lhůtě stanovené úřadem práce dokládat výši měsíčního výdělku nebo odměny. V případě výkonu více činností se pro účely splnění podmínky měsíčního výdělku měsíční výdělky (odměny) sčítají.

Tento přívýdělek uchazečů o zaměstnání je již limitován pouze polovinou minimální mzdy, **délka úvazku již nehraje roli**.

Pokud tento uchazeč ale neoznámí do 8 kal. dnů ode dne vzniku těchto pracovněprávních vztahů tuto skutečnost na příslušný úřad práce nebo nebude dokládat měsíční výši výdělku nebo odměny, může být vyřazen z evidence uchazečů (§ 30 odst. 1 nové písm. b).

- **podpůrčí doba** činí nově u uchazeče o zaměstnání (§ 43 odst. 1)

- a) **do 50 let věku 5 měsíců,**
- b) **nad 50 do 55 let věku 8 měsíců,**
- c) **nad 55 let věku 11 měsíců.**

Rozhodující pro délku podpůrčí doby je věk uchazeče o zaměstnání dosažený ke dni podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti.

Podpůrčí doba u všech věkových skupin se zkracuje oproti stávajícímu stavu zákona o jeden měsíc.

- **procentní sazba podpory** v nezaměstnanosti činí nově (§ 50 odst. 3):

první 2 měsíce podpůrčí doby **65 %** (dosud první 3 měsíce 50%) další 2 měsíce podpůrčí doby **50 %** a po zbývajících podpůrčí dobu **45 %** (dosud po zbývajících část podpůrčí doby 45%) průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Procentní sazba podpory při rekvalifikaci činí 60 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu.

Zvýšení sazby podpory po dobu 4 měsíců oproti stávajícímu stavu, zvýhodní uchazeče o zaměstnání, kteří si seženou práci co nejdříve.

- ke změně dochází i ve **výši příspěvku** na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (§ 78 odst. 2)

a) **2 700 Kč** za každou zaměstnanou osobu s těžším zdravotním postižením, s výjimkou osoby s těžším zdravotním postižením, která může vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek,

b) **8 000 Kč** za každou zaměstnanou osobu s těžším zdravotním postižením, která může vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, a za každou jinou osobu se zdravotním postižením [§ 67 odst. 2 písm. b) a c)].

Dosud se příspěvek poskytoval ve vyšší částce (9000 Kč) osobám s těžším zdravotním postižením a dokonce i osobám se zdravotním postižením (6500 Kč). Vypuštění příspěvku bylo provedeno v Poslanecké sněmovně na základě návrhu poslanců.

- **maximální výše podpory** v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci v roce 2009

Podle § 50 odst. 6 činí maximální výše podpory 0,58násobek průměrné mzdy v NH za první až třetí čtvrtletí kal. roku předcházejícího kal. roku, ve kterém byla podána žádost o podporu v nezaměstnanosti. Průměrná mzda za I. až III. 2008 je 22942 Kč. Maximální výše podpory v roce 2009 bude **13307 Kč** ($22942 \times 0,58$). Maximální výše podpory při rekvalifikaci činí 0,65 násobek průměrné mzdy, tzn., že v roce 2009 by byla nejvýše **14913 Kč**.

Podle § 51 se může poskytovat podpora v nezaměstnanosti i osobám, které splnily podmínku výkonu zaměstnání započtením náhradní doby (pobírání plného ID, osobní péče o dítě ve věku do 4 let apod.) a bez svého zavinění nemůžou osvědčit výši průměrného čistého výdělku, a to za první 2 měsíce ve výši 0,15násobku průměrné mzdy (3442 Kč), další 2 měsíce ve výši 0,12násobku průměrné mzdy (2754 Kč) a po zbývající podpůrné dobu 0,11násobek průměrné mzdy (2524 Kč).

Zákonem 382/2008 Sb. se mění také zákon **155/95 Sb. o důchodovém pojištění**. V § 5 odst. 1 písm. n) se doplnila slova „doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku“. Z toho vyplývá, že doba nejvýše 3 let nepobírání podpory u osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, se započte od 1. 1. 2009 do doby pojištění pouze pokud byla po dosažení věku 55 let.

Podle přechodného ustanovení „účast osob vedených v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání na důchodovém pojištění před dosažením věku 55 let se hodnotí podle právních předpisů účinných ke dni, který předchází dni nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud těmto osobám vznikl nárok na důchod přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“. Tzn., že v těchto případech by se započítaly ještě 3 roky.

12/ UPOZORNĚNÍ MF PRO PLÁTCE DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI K TISKOPISŮM**Upozornění k tiskopisu "Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků"**

Na základě novely zákona o daních z příjmů, se pro zdaňovací období 2009 vydává nový vzor č. 19 (25 5457 MFin 5457 vzor č. 19), ve kterém je mj. u slevy na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů (sleva na manželku/manžela) částka 38 040 Kč nahrazena částkou ve výši 68 000 Kč. **Zároveň je možné pro zdaňovací období 2009 používat i dříve vydané vzory č. 16 až 18.** Upozornění k předcházejícím vzorům: Na vzoru č. 16 a 17 u poplatníků-poživatelů starobního důchodu se nevyplňuje v části II. bod č. 2 a v části III. s názvem "Kromě nároku na slevy na dani a nároku na daňové zvýhodnění .." bod č. 1. písmeno b). Upozorňujeme také na skutečnost, že vzor č. 16 neobsahuje nezdánitelnou část základu daně podle § 15 odst. 8 zákona o daních z příjmů - úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání. Již pro účely ročního zúčtování za zdaňovací období 2008 je však nutné, aby plátce daně u vzorů č. 16 – 18 vyznačil změnu částky u slevy na manželku/manžela z 38 040 Kč na 68 000 Kč.

Výpočet daně a daňového zvýhodnění za zdaňovací období 2008

Tiskopis – 25 5460/1 MFin 5460/1 vzor č. 13 - oproti roku 2007 se na řádce 2 již neuvádí pojistné sražené nebo uhrazené poplatníkem, ale nově se uvádí pojistné, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe. Na řádce 3 dochází k rozšíření základu daně na tzv. „superhrubou mzdu“, která je součtem příjmů a pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (ř.1+ř.2).

„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění pro zdaňovací období 2008 (25 5460 MFin 5460 - vzor 16)“

Potvrzení pro zdaňovací období 2009 bude vydáno v měsíci únoru 2009. Starší vzory Potvrzení nelze v roce 2009 používat.

13/ TISKOPIS NA PLNĚNÍ POVINNÉHO PODÍLU OSOB SE ZP

V příloze tohoto čísla najdete tiskopis „**Oznámení za rok 2008**“, kterým budou zaměstnavatelé s 25 a více zaměstnanci oznamovat místně příslušnému úřadu práce, jakým způsobem byl naplněn povinný podíl osob se ZP za rok 2008. Tiskopis je možno vyplnit i na stránkách MPSV v sekci zaměstnanost nebo v příloze tohoto čísla, kde je rovněž ke stažení. Vyplněný tiskopis je třeba předat úřadu práce nejpozději do 15. února 2009. Pokud bude muset zaměstnavatel provést odvod do státního rozpočtu, měl by tak učinit rovněž do 15. 2. 2009. Číslo účtu Vám sdělí na příslušném úřadu práce.

Sdělením 435/2008 Sb. vyhlásilo MPSV průměrnou mzdu za I. až III. čtvrtletí roku 2008 ve výši, kterou jsme uvedli v DIS 12/08, tj. **22942 Kč. Odvod do státního rozpočtu** bude 2,5 násobek této průměrné mzdy, tj. **57355 Kč** nikoliv 57335 Kč jak jsme uvedli v DIS 12. Za překlep se Vám omlouváme.

14/ ODPOVĚĎ MZ K ODVODU ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ ZE STIPENDIÍ

V současné době máme k dispozici odpověď Judr. Trnkové z Ministerstva zdravotnictví, kterou poslala jedné firmě v souvislosti s odvodem zdravotního pojištění z poskytovaného stipendia. Z tohoto dopisu vyplývá, že studenty, kterým je příspěvek na studium na základě smlouvy o budoucím zaměstnání poskytován, nelze považovat za zaměstnance ve smyslu zákona 48/1997 Sb. Z toho důvodu poskytování tohoto příspěvku **nepodléhá odvodu pojistného na veřejné zdravotní pojištění.**

S tímto stanoviskem byly seznámeny všechny zdravotní pojišťovny působící na území ČR a měly by podle něho postupovat.

Naše poznámka: za zaměstnance se pro účely zdravotního pojištění podle § 5 písm.

a) zákona 48/97 Sb. považuje fyzická osoba, které plynou nebo by měly plynout příjmy ze závislé činnosti nebo funkčních požitků podle § 6 zákona 586/92 Sb. o daních z příjmů. V § 6 odst. 1 písm. d) ZDP jsou uvedeny příjmy plynoucí v souvislosti s budoucím výkonem závislé činnosti... a stipendium je příjem, který plyne v souvislosti s budoucím zaměstnáním...

ZÁVĚR: jelikož je tento výklad MZ pro zaměstnavatele i pro studenty výhodný, budeme se jím i přes výše uvedené výhrady do budoucna řídit, tzn., že z poskytovaného stipendia **nebudeme srážet zdravotní pojištění a ani nebudeme navyšovat o povinné pojistné na superhrubou mzdu .**

15/ ODPOVĚDI NA DOTAZY

1/09 Jakým způsobem se bude odškodňovat pracovní úraz (nemoc z povolání) v prvních 14 kalendářních dnech PN v případě, že zaměstnanci po tuto dobu bude náležet náhrada mzdy od zaměstnavatele až od 4. pracovního dne trvání pracovní neschopnosti?

Náhrada za ztrátu na výdělků přísluší ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem a plnou výší náhrady mzdy nebo platu podle § 192. Podle odst. 1 věty druhé § 370 ZP náleží zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělků do výše jeho průměrného výdělků před vznikem škody i za dobu, kdy mu podle § 192 odst. 1 části nepřísluší náhrada mzdy nebo platu. Vzhledem k tomu, že je zaměstnavatel povinně pojištěn, bude náhradu mzdy vyplácet příslušná pojišťovna i za prvé 3 neplacené dny PN. Od 15. kal. dne PN mu bude náležet náhrada za ztrátu na výdělků mezi průměrným výdělkem před úrazem a plnou výší nemocenské.

2/09 Jakým způsobem se bude potvrzovat průměrný čistý měsíční výdělek úřadům práce pro účely poskytování podpory v nezaměstnanosti od 1. 1. 2009. Údajně bude v některých případech stačit vzít čistou mzdu v předchozím čtvrtletí a vydělit třemi?

Poslední novela zákona o zaměstnanosti nezměnila nic v § 50, který řeší výši podpory v nezaměstnanosti (viz bod 11 tohoto čísla). Tzn., že i nadále se podpora stanoví procentní sazbou z průměrného měsíčního čistého výdělků, který byl u uchazeče zjištěn a naposledy používán pro pracovní právní účely. Odkazy v zákonu

o zaměstnanosti jsou sice na starý zákoník práce a zákon o mzdě, které již neplatí, ale tím, že se hovoří o pracovněprávních předpisech a průměrném měsíčním čistém výdělku je třeba postupovat podle zákona 262/2006 Sb., nového zákoníku práce. V § 356 odst. 3 ZP je definován průměrný měsíční čistý výdělek tak, že se zjistí z průměrného měsíčního hrubého výdělku odečtením pojistného na SZ a pojistného na VZP a zálohy na daň z příjmu, vypočtených podle podmínek a sazeb platných pro zaměstnance v měsíci, v němž se průměrný měsíční čistý výdělek zjišťuje. Takže metodika výpočtu čistého měsíčního výdělku je dána přímo v zákonu a není třeba používat „lidovou tvořivost“ a dělit něco třemi...

3/09 Jsme malá s.r.o., ve které jsou dva společníci a asi 15 zaměstnanců. Každý ze společníků má v s.r.o. pracovní poměr na dělnickou profesi s měsíčním příjmem cca 20000 Kč. Budou tito společníci od 1. 1. 2009 nemocensky pojištěni?

*Od 1. 1. 2009 nebudou nemocensky pojištěni pouze společníci (jednatelé, komanditisté apod.), kteří mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro společnost práci, za kterou jsou jí odměňováni. Ve Vašem případě se ale jedná o zaměstnance s pracovněprávním vztahem, kteří **jsou i nadále nemocensky pojištěni.***

Závěrečný pozdrav prvního čísla nového roku je opět z nevysychající studnice postřehů pana MURPHYHO:

KDYBY BYL LIDSKÝ MOZEK NATOLIK JEDNODUCHÝ,
ABYCHOM MU MOHLI ROZUMĚT,
BYLI BY Z NÁS TAKOVÍ PROSTÁČCI,
ŽE BYCHOM MU STEJNĚ NEROZUMĚLI.
